

# Controleprotocol 2024 gemeente Dordrecht

## Inleiding

Voorliggend controleprotocol heeft als doel richtlijnen te bieden die helpend zijn bij de uitvoering van de accountantscontrole. Voor boekjaar 2024 heeft BDO Audit & Assurance B.V. de opdracht van de gemeenteraad gekregen om de accountantscontrole zoals bedoeld in artikel 213 van de Gemeentewet voor de gemeente Dordrecht uit te voeren.

## Accountantscontrole

De accountant stelt de getrouwheid van de jaarrekening vast, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording als een onderdeel van de jaarrekening. In het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording zoals verderop beschreven geven wij hierop een nadere toelichting.

De burgemeester en wethouders leggen verantwoording af op rechtmatigheid en nemen de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening 2024. De accountant toetst vervolgens of de jaarrekening getrouw is en toetst daarbij dus ook of de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave geeft.

Zoals in artikel 213 van de gemeentewet is omschreven is de controle van de jaarrekening gericht op het geven van een oordeel over:

- Het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- De getrouwheid van de door het college afgegeven rechtmatigheidsverantwoording;
- De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- Het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording);
- De verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening;
- De bijlage bij de jaarrekening met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen, bedoeld in artikel 58a van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (SiSa).

## Goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie

Voor de goedkeuringstoleranties wordt aangesloten bij het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Het BADO bepaalt dat de goedkeuringstolerantie ten aanzien van fouten in de jaarrekening 1% van de omvangbasis bedraagt. Ten aanzien van onzekerheden in de controle bedraagt de goedkeuringstolerantie 3% van de omvangbasis. De consequenties van overschrijding van toleranties is in onderstaand schema terug te zien:

| Goedkeuringstolerantie                      | Soorten controleverklaring van de accountant |                |                    |            |
|---------------------------------------------|----------------------------------------------|----------------|--------------------|------------|
|                                             | Goedkeurend                                  | Beperking      | Oordeel-onthouding | Afkeurend  |
| Fouten in de jaarrekening (% omvangbasis)   | $\leq 1\%$                                   | $> 1\% < 3\%$  | -                  | $\geq 3\%$ |
| Onzekerheden in de controle (% omvangbasis) | $\leq 3\%$                                   | $> 3\% < 10\%$ | $\geq 10\%$        | -          |

Fouten (of het totaal van de fouten) die groter zijn dan 1% en/of onzekerheden die groter zijn dan 3% zijn noemt men in vaktermen 'van materieel belang'. Fouten (of het totaal van de fouten) die groter zijn dan 3% en/of onzekerheden die groter zijn dan 10% noemt men 'van wezenlijk belang'.

Als omvangbasis voor het berekenen van de goedkeuringstolerantie worden de lasten inclusief de mutatie van de reserves gehanteerd. Dit is conform de aanbeveling van de commissie BBV. De rapporteringstolerantie is de tolerantie die uitgangspunt is voor het verslag van bevindingen. De gemeenteraad bepaalt de tolerantiegrens voor het college en deze wordt jaarlijks vastgesteld op 0,05% (5% van de materialiteit, de materialiteit bedraagt 1% van de omvangbasis). Dit betekent dat de accountant alleen over door hem geconstateerde afwijkingen rapporteert als deze groter is dan de rapporteringstolerantie.

### **Single information, Single audit (SiSa)**

Voor de specifieke uitkeringen is in de Gemeente- en provinciewet bepaald, dat de controleverklaring van de accountant aangeeft dat de baten en lasten (alsmede de balansmutaties) met betrekking tot specifieke uitkeringen rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit betekent dat naast het getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening als geheel, nog een oordeel van de accountant wordt gevraagd bij de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen in de SiSa-bijlage. Deze bepaling is door de wetgever opgenomen met de bedoeling om te expliciteren dat er in de controle van de specifieke uitkering niets zal veranderen, waaronder het opnemen van de tabel met bevindingen over de specifieke uitkeringen in het verslag van de controlerend accountant.

De rapporteringstolerantie voor de SiSa-bijlage is conform de jaarlijkse nota verwachtingen accountantscontrole (ministerie BZK) als volgt:

| <b>Rapporteringstolerantie specifieke uitkeringen (SiSa)</b> |                                 |
|--------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| Omvang specifieke uitkering                                  | Rapporteringstolerantie         |
| ≤ € 125.000                                                  | € 12.500                        |
| > € 125.000 en ≤ € 1.000.000                                 | 10% van de specifieke uitkering |
| > € 1.000.000                                                | € 125.000                       |

### **Rechtmatigheidsverantwoording**

Sinds 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers van kracht, wat betekent dat er een rechtmatigheidsverantwoording moet worden afgegeven. Hiermee wordt door het college van burgemeester en wethouders verantwoording afgelegd over de naleving van regels die relevant zijn voor de financiële situatie van de gemeente. Concreet wordt onder rechtmatigheid begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) dat "de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen", dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen".

#### **Begrip rechtmatigheid**

In het kader van de rechtmatigheidscontrole worden negen rechtmatigheidscriteria onderkend:

1. Calculatiecriterium
2. Valuteringscriterium
3. Adresseringscriterium
4. Volledigheidscriterium
5. Aanvaardbaarheidscriterium
6. Leveringscriterium
7. Begrotingscriterium
8. Voorwaardencriterium
9. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De criteria genoemd bij de nummers 1 tot en met 6 worden afgedekt door het getrouw beeld van de accountantsverklaring. De criteria genoemd bij de nummers 7 tot en met 9 worden afgedekt door de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders. Zoals eerder in het controleprotocol toegelicht toetst de accountant ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

#### Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium houdt in dat financiële beheers handelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Begrotingswijzigingen moeten volgens de gemeentewet tijdens het jaar zelf nog aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Als een wijziging niet meer in het jaar zelf is voorgelegd zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig.

Het college betreft alle afwijkingen ten opzichte van de begroting (exploitatie en investeringen) bij de fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording, omdat het uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is. Het kan hier ook gaan om begrotingsonrechtmatigheden waarbij het college binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. Het is aan de raad om te bepalen in hoeverre afwijkingen acceptabel zijn. Dit is vastgelegd in artikel 14 van de financiële verordening.

#### **Artikel 14 Begrotingscriterium**

1. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 4.
2. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
3. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als rechtmatig beschouwd in de volgende situaties:
  - a. er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren;
  - b. er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling;
  - c. er is sprake van verplichte bijdragen aan verbonden partijen;
  - d. de overschrijding past binnen het staand beleid en is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage aan de raad.
4. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaand beleid van de raad, worden wel opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

#### Voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door een gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden. Het college toetst de naleving van deze voorwaarden. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de (eigen) gemeentelijke regelgeving. De gestelde voorwaarden hebben in het algemeen betrekking op:

- De omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project;
- De heffing- en/of declaratiegrondslag;
- Normbedragen;
- De bevoegdheden;
- Het voeren van een administratie;
- Het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken;
- Aan te houden termijnen besluitvorming, betaling, declaratie e.d.

De precieze invulling verschilt per wet respectievelijk regeling respectievelijk verordening. Voor alle geldstromen dient ondubbelzinnig vast te staan welke voorwaarden van toepassing zijn. De door hogere overheden gestelde voorwaarden liggen vaak volledig vast. Dit geldt echter niet voor de voorwaarden in de gemeentelijke regelgeving. Ten aanzien van de gemeentelijke verordeningen worden uitsluitend financiële consequenties verbonden aan die bepalingen die recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen betreffen.

Bepalingen met termijnen, waarin een relatie met derden wordt gelegd, worden niet als 'fatale termijnen' gezien, omdat getracht wordt de maatschappelijke effecten, zoals bedoeld in de programmabegroting, te bereiken. Dit houdt in dat er ook geen financiële consequenties aan worden verbonden. Om deze reden wordt alleen getoetst op recht, hoogte en duur.

- Recht: heeft bijvoorbeeld iemand die een betaling van de gemeente ontvangt hier recht op, op grond van de regelgeving die aan deze betaling ten grondslag ligt?
- Hoogte: is bijvoorbeeld het door de gemeente betaalde bedrag wel juist berekend? Zijn de juiste formules, tarieven en andere aspecten die de hoogte van het te betalen bedrag bepalen wel juist toegepast?
- Duur: is wel voldaan aan de in regelgeving opgenomen termijnen van betaling, verstrekking, toekenning en werkingsperiode?

#### Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium)

Onder misbruik wordt verstaan het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik is onrechtmatig.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan het verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen zijn beheersmaatregelen nodig. In tegenstelling tot andere getrouwheids- en rechtmatigheidsaspecten gaat het bij het M&O criterium in het bijzonder om vast te stellen dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruikte voorkomen, dan wel op te sporen, en dat de wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is. In het jaarverslag en/of de toelichting op de jaarrekening verantwoordt het college zich over de opzet, de uitvoering en de resultaten van het M&O-beleid.

#### **Normenkader**

Voor een goede uitvoering van de rechtmatigheidscontrole is belangrijk dat de geldende regelgeving duidelijk vastligt. Het gemeentelijk normenkader geeft een overzicht van de wet- en regelgeving die wordt meegenomen in de controle op de rechtmatigheid door het college. Als primair verantwoordelijke voor de naleving van de wet- en regelgeving en verantwoordelijke voor de rechtmatigheidsverantwoording, moet het college permanent zicht hebben op het van toepassing zijnde relevante normenkader. Het is daarom de taak van het college om het normenkader jaarlijks de actualiseren en te laten vaststellen door de raad. Doel van het vaststellen is dat de raad zich bewust is van welke wet- en regelgeving wordt meegenomen in de rechtmatigheidscontrole, en dat de raad daarmee de mogelijkheid krijgt om het normenkader aan te vullen.

Het normenkader 2024 is geactualiseerd en opgenomen als bijlage.

## **Bijlage: Normenkader Dordrecht 2024**

Het bijgevoegde normenkader ten behoeve van de accountantscontrole 2024 bestaat uit Europese en landelijke wetgeving en uit regelgeving die door de raad is vastgesteld (lokale verordeningen en gemeenschappelijke regelingen). Regels die niet door de raad maar alleen door het college zijn vastgesteld, worden niet meegewogen in het rechtmatigheidsoordeel en behoren dus niet tot het normenkader. Verder zijn voor de rechtmatigheidscontrole alleen die artikelen van belang die bepalingen over financiële beheershandelingen bevatten. In de zogenaamde Kadernota Rechtmatigheid geeft de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de accountantsverklaring van decentrale overheden. De nota is bedoeld voor accountants en decentrale overheden en behandelt de belangrijkste vraagstukken uit de praktijk. De Kadernota heeft het karakter van een zwaarwegend advies. Dit veronderstelt dat de nota wordt opgevolgd door de relevante partijen. De meest actuele versie van de Kadernota is in september 2024 gepubliceerd op [www.commissiebbv.nl](http://www.commissiebbv.nl).

### College

Van een gemeente wordt verwacht dat aan de accountant die de opdracht krijgt de jaarrekening te controleren, een volledig overzicht van de relevante wet- en regelgeving wordt gegeven, het zogenaamde normenkader. Het college is primair verantwoordelijk voor de naleving van wet- en regelgeving door de gemeente en moet dus permanent zicht hebben in de van toepassing zijnde relevante wet- en regelgeving. Het is daarom de taak van het college om het normenkader op te stellen en jaarlijks te actualiseren.

### Raad

Jaarlijks stuurt het college het geactualiseerde normenkader naar de raad. Het doel hiervan is dat de raad zich bewust is welke verordeningen en andere wet- en regelgeving zullen worden meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

### Accountant

Het kan zijn dat het normenkader naar de mening van de accountant niet volledig is. De accountant zal dan om aanvulling vragen. Hij kan in dit kader bijvoorbeeld verwijzen naar ervaringen met overzichten van regelgeving bij andere gemeenten. De gemeente zal vervolgens de ontbrekende informatie alsnog moeten opnemen of moeten aangeven waarom bepaalde regelgeving niet in het overzicht is opgenomen. De accountant kan gemeenten alleen vanuit zijn ervaring attent maken op onregelmatigheden. Indien een gemeente een verordening heeft, die niet verplicht of niet veelvoorkomend is en die wordt vergeten, dan is dit de accountant niet te verwijten, omdat hij dat ook niet kan signaleren. Indien de accountant van mening is dat het normenkader niet voldoet, er bijvoorbeeld aantoonbaar verordeningen zijn weggelaten, dan wordt dit opgevat als een subjectieve verhindering en zal de accountant de opdracht teruggeven.

### Aanpassingen t.o.v. Normenkader 2023

Bij de actualisatie van het normenkader wordt gekeken welke wetten zijn aangepast of vervangen door nieuwe wetgeving. Aanpassingen ten opzichte van het Normenkader 2023 zijn zichtbaar opgenomen.

**Normenkader Dordrecht 2024, nationale wet- en regelgeving**

- 1** Aanbestedingswet 2012
- 2** Aanbestedingsreglement Werken 2016 (ARW 2016)
- 3** Europese aanbestedingsrichtlijnen (2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU)
- 4** Gids Proportionaliteit
- 5** CAO gemeenten
- 6** Europese staatssteunregels
- 7** Gemeentewet (Gemw)
- 8** Wet financiering decentrale overheden (Fido)
- 9** Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening (IWro)
- 10** Jeugdwet
- 11** Mededingingswet, met daarin de gedragsregels uit Wet Markt en Overheid (Wet M&O)
- 12** Participatiewet (incl. Tozo)
- 13** Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- 14** Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
- 15** Wet kaderregeling vut overheidspersoneel
- 16** Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo)
- 17** Uitvoeringsregeling wet maatschappelijke ondersteuning
- 18** Wet normering topinkomens (WNT)
- 19** Wet op de bedrijveninvesteringszones (Wet BIZ).
- 20** Wet op de expertisecentra (WEC)
- 21** Wet op de kansspelen (WKS)
- 22** Wet op de lijkbezorging
- 23** Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB)
- 24** Wet op de omzetbelasting 1968 (Wet OB)
- 25** Wet op het BTW-compensatiefonds
- 26** Wet op het primair onderwijs (WPO)
- 27** Wet op de vennootschapsbelasting 1969
- 28** Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)
- 29** Wet rechten burgerlijke stand
- 30** Wet ruimtelijke ordening (Wro)
- 31** Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
- 32** Wet waardering onroerende zaken (Wet Woz)
- 33** Woningwet
- 34** Zorgverzekeringswet (Zvw)  
AMvB's:
- 35** Aanbestedingsbesluit, waarin o.a. de Gids Proportionaliteit wordt genoemd
- 36** Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)
- 37** Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW)
- 38** Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
- 39** Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden
- 40** Besluit Ruimtelijke ordening

#### Normenkader Dordrecht 2024, Gemeenschappelijke Regelingen

- |   |                                                         |
|---|---------------------------------------------------------|
| 1 | Afvalverwerking Dordrecht HVC Afvalcentrale (Gevudo)    |
| 2 | Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid (DG&J ZHZ) |
| 4 | Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ)                |
| 3 | Sociaal (GRS)                                           |
| 5 | Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ)              |
| 6 | Wegschap Tunnel Dordtse Kil (Kiltunnel)                 |

#### Normenkader Dordrecht 2024, lokale verordeningen

|   | Citeertitel                                                             | Officiële naam regeling/Intitulé                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Algemene subsidieverordening Dordrecht                                  | Algemene subsidieverordening Dordrecht                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 2 | De Rechtspositieverordening raads- en commissieleden gemeente Dordrecht | Rechtspositieverordening raads- en commissieleden Gemeente Dordrecht                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 3 | Financiële verordening Dordrecht                                        | <p>Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede de regels voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Dordrecht: Financiële verordening gemeente Dordrecht</p> <p>De verordening verwijst naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nota kiezen, sturen en verantwoorden (art. 2)</li> <li>- Kadernota (art. 3)</li> <li>- Jaarstukken en budgetoverheveling (art. 8)</li> <li>- Budgetregels (art. 10)</li> </ul> <p>Van de verordening maken deel uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Financieringsstatuut (art. 19)</li> <li>- Nota verbonden partijen (art. 20)</li> </ul> <p>Bijlagen bij de verordening zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nota lokale heffingen (art. 16)</li> <li>- Nota risicomanagement en weerstandsvermogen (art 17)</li> <li>- Nota onderhoud kapitaalgoederen (art. 18)</li> <li>- Nota grondbeleid (art. 21)</li> <li>- Nota afschrijvingsbeleid (art. 23)</li> <li>- Nota reserves en voorzieningen (art. 22)</li> </ul> |
| 4 | Heffingsverordening Essenhof 2024                                       | Heffingsverordening Essenhof 2024                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 5 | Legesverordening 2024                                                   | Verordening op de heffing en invordering van leges 2024                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 6 | Legesverordening Biesbosch Dordrecht 2022                               | Legesverordening Biesbosch Dordrecht 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

| Normenkader Dordrecht 2024, lokale verordeningen |                                                                                        |                                                                                                             |
|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                  | Citeertitel                                                                            | Officiële naam regeling/Intitulé                                                                            |
| 7                                                | Marktverordening gemeente Dordrecht                                                    | Marktverordening 2024 gemeente Dordrecht                                                                    |
| 8                                                | Parkeerverordening Dordrecht                                                           | Verordening op het gebruik van parkeerplaatsen en de verlening van vergunningen voor het parkeren Dordrecht |
| 9                                                | Regionale algemene subsidieverordening sociaal domein Dordrecht                        | Regionale algemene subsidieverordening sociaal domein Dordrecht                                             |
| 10                                               | Subsidieverordening Gemeentelijk Restauratiefonds Dordrecht                            | Subsidieverordening Gemeentelijk Restauratiefonds Dordrecht                                                 |
| 11                                               | Verordening afvalstoffenheffing 2024                                                   | Verordening op de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing 2024                                    |
| 12                                               | Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Gemeente Dordrecht             | Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Gemeente Dordrecht                                  |
| 13                                               | Verordening beschermd wonen en opvang                                                  | Verordening beschermd wonen en opvang gemeente Dordrecht                                                    |
| 14                                               | Verordening BI-Zone Dordtse Kil I, II en Amstelveen West                               | Verordening BI-Zone Dordtse Kil I, II en Amstelveen West                                                    |
| 15                                               | Verordening BI-zone Handelskade                                                        | Verordening BI-zone Handelskade                                                                             |
| 16                                               | Verordening BI-Zone Krabbepolder/Zeehaven (Zuid)                                       | Verordening BI-Zone Krabbepolder/Zeehaven (Zuid)                                                            |
| 17                                               | Verordening BI-Zone Louterbloemen/ Duivelseiland                                       | Verordening BI-Zone Louterbloemen/ Duivelseiland                                                            |
| 18                                               | Verordening eigen bijdrage Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang gemeente Dordrecht | Verordening eigen bijdrage Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang gemeente Dordrecht                      |
| 19                                               | Verordening hondenbelasting Dordrecht                                                  | Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting 2024                                           |
| 20                                               | Verordening jeugdhulp Dordrecht                                                        | Verordening jeugdhulp Dordrecht                                                                             |
| 21                                               | Verordening kwietschelding gemeentelijke belastingen                                   | Verordening inzake kwietschelding van gemeentelijke belastingen                                             |
| 22                                               | Verordening leerlingenvervoer Dordrecht                                                | Verordening leerlingenvervoer Dordrecht                                                                     |
| 23                                               | Verordening logiesheffing                                                              | Verordening op de heffing en invordering van logiesheffing                                                  |
| 24                                               | Verordening maatschappelijke ondersteuning Dordrecht                                   | Verordening maatschappelijke ondersteuning Dordrecht                                                        |
| 25                                               | Verordening marktgeld 2024                                                             | Verordening op de heffing en invordering van marktgeld 2024                                                 |
| 26                                               | Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Dordrecht           | Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Dordrecht                                |
| 27                                               | Verordening nadeelcompensatie Dordrecht                                                | Verordening nadeelcompensatie Dordrecht                                                                     |
| 28                                               | Verordening onroerende-zaakbelastingen 2024                                            | Verordening op de heffing en invordering van onroerende-zaakbelastingen 2024                                |

## Normenkader Dordrecht 2024, lokale verordeningen

|           | Citeertitel                                                             | Officiële naam regeling/Intitulé                                             |
|-----------|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| <b>29</b> | Verordening parkeerbelastingen Dordrecht                                | Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen Dordrecht |
| <b>30</b> | Verordening Particuliere Woningverbetering                              | Verordening financiële steun bij Particuliere Woningverbetering              |
| <b>31</b> | Verordening Particuliere Woningverbetering Dichterskwartier 2010        | Verordening Particuliere Woningverbetering Dichterskwartier 2010             |
| <b>32</b> | Verordening persoonlijk minimabudget Dordrecht                          | Verordening persoonlijk minimabudget Dordrecht                               |
| <b>33</b> | Verordening Persoonsgebonden Budget Begeleid Werken Wsw                 | Verordening Persoonsgebonden Budget Begeleid Werken Wsw                      |
| <b>34</b> | Verordening precariobelasting 2024                                      | Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting 2024          |
| <b>35</b> | Verordening rechtspositie wethouders Dordrecht                          | Verordening rechtspositie wethouders Dordrecht                               |
| <b>36</b> | Verordening reinigingsrecht 2024                                        | Verordening op de heffing en invordering van reinigingsrecht 2024            |
| <b>37</b> | Verordening rekenkamercommissie Dordrecht                               | Verordening rekenkamercommissie Dordrecht                                    |
| <b>38</b> | Verordening rioolheffing 2024                                           | Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2024               |
| <b>39</b> | Verordening starterslening gemeente Dordrecht                           | Verordening starterslening gemeente Dordrecht                                |
| <b>40</b> | Verordening Stimuleringslening Energiezuinig Wonen gemeente Dordrecht   | Verordening Stimuleringslening Energiezuinig Wonen gemeente Dordrecht        |
| <b>41</b> | Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Dordrecht 2015 | Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Dordrecht 2015      |
| <b>42</b> | Verordening werk en inkomen Dordrecht                                   | Verordening werk en inkomen Dordrecht                                        |

**Verwijderde Gemeenschappelijke Regelingen**

Sociale Werkvoorziening Drechtsteden (Drechtwerk)

**Verwijderde lokale verordeningen**

Heffingsverordening Essenhof 2023

Legesverordening 2023

Legesverordening Biesbosch Dordrecht 2023

Leidingenverordening Dordrecht

Verordening afvalstoffenheffing 2023

Verordening hondenbelasting 2023

Verordening marktgeld 2023

Verordening onroerende-zaakbelastingen 2023

Verordening precariobelasting 2023

Verordening Reclamebelasting Kernwinkelgebied  
Dordrecht

Verordening reinigingsrecht 2023

Verordening rioolheffing 2023